

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

30 януари 1985 година*

„Помощи за земеделските производители, финансирани от излишъците от оперативната дейност на национален фонд за земеделски кредити”

По дело 290/83

Комисията на Европейските общности, за която се явява г-жа Marie-José Joncзу, член на нейната правна служба, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург, в кантората на г-н Manfred Beschel, член на правната служба на Комисията, сграда Jean Monnet, Kirchberg,

ищец,

срещу

Френската република, за която се явяват г-н Gilbert Guillaume и г-н Gerard Boivineau, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург, в сградата на френското посолство, 2, rue Bertholet,

ответник

относно иск за установяване, че като насърчава Caisse nationale de credit agricole (Национален фонд за земеделски кредити) да отпуска помощи на земеделските производители, които са в най-тежко положение, Френската република не е изпълнила задълженията, които има по силата на член 5 от Договора за ЕИО, предвид целите на Договора в областта на конкуренцията, и по-специално на членове 92 и последващи от него,

СЪДЪТ,

в състав: г-н Mackenzie Stuart, председател, г-н G. Bosco, г-н O. Due и г-н C. Kakouris, председатели на състав, г-н P. Pescatore, г-н T. Koopmans, г-н U. Everling, г-н K. Bahlmann и г-н Y. Galmot, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Mancini,

секретар: г-н J. A. Rompre, заместник-секретар,

**

постанови настоящото

Решение

* Език на производството: френски.

** След изслушване на заключението на генералния адвокат в съдебното заседание на 5 декември 1984 г.

1. С искова молба, подадена в секретариата на Съда на 23 декември 1983 г., Комисията на Европейските общности е внесла, на основание член 169 от Договора за ЕИО, иск за установяване, че като насърчава Caisse nationale de credit agricole да отпуска помощи на земеделските производители, които са в най-тежко положение, Френската република не е изпълнила задълженията, които има по силата на член 5 от Договора за ЕИО, предвид целите на Договора в областта на конкуренцията, и по-специално на член 92 и последващи от него.

2. Вследствие на документите от Годишната конференция по земеделие през м. декември 1981 г., на която присъстват френското правителство и професионални земеделски организации, е публикувана група от мерки за подпомагане на френското земеделие, за които френското правителство нотифицира Комисията в съответствие с член 93, параграф 3 от Договора. Една от тези мерки е „солидарно подпомагане” в размер на 1,5 милиарда франка за субсидиране на земеделски производители, които са в най-тежко положение. Тази помощ е финансирана от опериращия излишък на Caisse nationale de credit agricole (наричан по-долу „CNCA”), натрупан в продължение на няколко години.

3. Солидарното подпомагане е било под формата на субсидия с фиксиран размер, която е отпускана на всички земеделски производители, чийто оборот е бил по-малко от 250 000 франка, като изплатената сума е била обратнопропорционална на доходите им. Размера на помощта е бил изчисляван от земеделските дирекции по департаменти и са изплащани от касите на Mutualité sociale agricole (Земеделско застрахователно дружество).

4. Първоначално с писмо от 10 март 1982 г., Комисията е започнала процедурата, предвидена в член 93, параграф 2 от Договора по отношение на някои от нотифицираните мерки, включително солидарното подпомагане.

5. В своите отговори френското правителство твърди, че излишъка на CNCA е бил финансов резултат от банково управление на спестявания, които по произход са частни, а не държавни ресурси. То уточнява също така, че решението за предоставяне на въпросните ресурси е било взето непосредствено преди конференцията по земеделие от управителния съвет на CNCA, на който представителите на държавата са били малцинство. Следователно въпросните мерки не могат да представляват държавни помощи по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора.

6. Според тези доводи Комисията е приела, че въпросната помощ не се отнася до държавни помощи в тесния смисъл на израза, и че решението на CNCA да финансира солидарното подпомагане не може да бъде обяснено по друг начин освен с насърчаване и оказване на натиск от страна на публичните органи. Следователно Комисията прекратява процедурата по член 93, параграф 2 и с писмо от 14 септември 1982 г. започва процедурата, предвидена в член 169 от Договора, като изтъква че френското правителство не е изпълнило своите задължения, които има по силата на член 5, параграф 2 от Договора, който предвижда, че държавите-членки трябва да се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Договора. Тъй като в своите отговори на това писмо френското правителство отрича, че е извършило такова нарушение, Комисията предявява настоящия иск.

7. Според Комисията няма съмнение, че държавата е инициатор на решението, взето от управителния съвет на CNCA. Това решение притежава всички характеристики на

решение, взето под натиск от страна на публичните органи, и фактът че те не са мнозинство в управителния съвет е без значение в това отношение

8. Комисията освен това се позовава на факта, че разпоредбите относно CNCA от френския земеделски кодекс предвиждат извършването единствено на кредитни операции. Тъй като CNCA съгласно френското законодателство е публичен орган, той не може да действа *ultra vires*. Това по-специално означава, че той не може да използва своите активи за други цели освен предвидените в неговия устав. Ако CNCA превиши своите правомощия, министърът на земеделието трябва да се намеси в качеството на надзорен орган. Фактът че той не се намесил според Комисията доказва, че държавата не се е противопоставила на предоставянето на солидарното подпомагане, въпреки неговата несъвместимост с правомощията, предоставени от CNCA.

9. При тези обстоятелства Комисията счита, че е налице мярка с ефект, равностоеен на държавна помощ, която е несъвместима с общия пазар и която попада в обхвата на член 5 от Договора. Чрез своите действия френското правителство е създадо ситуация, равностойна на тази, която е резултат от предоставяне на държавна помощ, и по този начин то е предизвикало приемането на мерки, които са в състояние да застрашат постигането на целите на Договора. Една държава-членка не може да избегне изпълнението на своите задължения, като повери на икономически оператор изпълнението на мярка, която макар и да не е взета пряко от държавата, е несъвместима с Договора.

10. От своя страна френското правителство поддържа, че в правото на Общността се съдържа понятие за мярка с ефект, равностоеен на държавна помощ. Този използван от Комисията израз не може да служи като основа нито на процедура в приложение на член 93, нито на иск за установяване, че дадена държава не е изпълнила задълженията си по силата на член 169.

11. Въпросната мярка също така не представлява държавна помощ по смисъла на член 92 от Договора. Не е имало натиск от страна на държавните власти, по отношение на които CNCA е напълно независим. Нито общите правила, които управляват обществените органи във френското административно право, нито специфичните разпоредби за управление на CNCA не дават на правителството правото да се намесва като надзорен орган в подобен случай.

12. От предоставените от френското правителство документи и от дадените обяснения от неговия представител по време на устната фаза на производството, става ясно, че според прилаганите разпоредби по силата на член 1 от Декрет № 53-707 от 9 август 1953 г. относно контрола на държавата над националните публични предприятия и някои организации с икономическа или социална цел, изменен с Декрет № 78-173 от 16 февруари 1978 г., решенията, които именно се отнасят до разпределяне на печалбите на CNCA не стават окончателни докато не бъдат одобрени от публичните органи.

13. Съгласно член 92, параграф 1 от Договора за несъвместими с общия пазар се считат помощите, предоставени от държавите-членки или чрез държавни ресурси, под каквато и да е форма, доколкото те засягат търговията между държавите-членки, които нарушават или застрашават да нарушат конкуренцията, като благоприятстват някои предприятия или производства на определени стоки. Общият характер на термините, използвани в тази разпоредба, позволява да се прецени, въз основа на член 92, съвместимостта с общия пазар на всяка прилагана от държавата мярка, при положение че резултатът от нея е отпускане на помощ под каквато и да е форма.

14. Както следва от самия текст на член 92, параграф 1, една помощ не трябва задължително да бъде финансирана от държавните ресурси, за да бъде определена като държавна помощ. Освен това, както Съдът е постановил в своето Решение от 22 март 1977 г., по дело *Steinike & Weinlig* (78/76, Recueil, стр. 595), че забраната, която се съдържа в член 92 обхваща всички помощи, предоставяни от дадена държава-членка или чрез държавни ресурси, без да се прави разлика според това дали помощта е отпусната пряко от държавата или от публични или частни организации, които държавата учредява или определя с цел да управляват тези помощи.

15. От това следва, че член 92 от Договора обхваща помощ, която също като въпросното солидарно подпомагане е била решена и финансирана от публичен орган, осъществяването на която зависи от одобрението на публичните органи, като условията за отпускането ѝ отговарят на условията на обикновена държавна помощ, която освен това е представена от правителството като част от група от мерки в полза на земеделските производители, мерки за които Комисията е била нотифицирана в съответствие с член 93, параграф 3.

16. С цел да се установи дали определена помощ, която попада в обхвата на член 92, е съвместима или не с общия пазар, член 93, параграф 2 от Договора е предвидил специална процедура, която отговаря на специфични условия и изисквания. Съгласно тази разпоредба Комисията може да предяви иск срещу съответната държава-членка само ако тя не се съобразява с решение, с което Комисията я задължава да премахне или да измени въпросната помощ. Преди вземането на това решение разпоредбата изисква на заинтересованите страни да бъде съобщено да представят своите становища, като по този начин гарантира на другите държави-членки и заинтересовани среди възможността да изложат своите становища, и позволява на Комисията да бъде напълно информирана относно всички факти по случая, преди да вземе своето решение. И на последно място член 93, параграф 2 предвижда за заинтересованата държава-членка възможността да сезира Съвета, за да може той да вземе решение с единодушие, че въпросната помощ трябва да бъде считана за съвместима с общия пазар.

17. От това следва, че процедурата, предвидена в член 93, параграф 2, предоставя на всички заинтересовани страни гаранции, които са съобразени със специфичните проблеми, свързани с държавните помощи по отношение на конкуренцията в общия пазар, и които надхвърлят значително гаранциите, постановени в предварителната процедура, предвидена в член 169 от Договора, в която участват само Комисията и заинтересованата държава-членка. Следователно макар и съществуването на упоменатата по-горе процедура да не пречи за това, съвместимостта на схемата за предоставяне на помощи по отношение на правилата на Общността, които са различни от правилата, които се съдържат в член 92, да бъде оценявана съгласно процедурата, предвидена в член 169, въпреки това е необходимо Комисията да следва процедурата по член 93, параграф 2, ако желае да установи, че тази схема на предоставяне на помощи е несъвместима с общия пазар.

18. От упоменатото по-горе следва, че системата, въвеждана с членове 92 и 93, не оставя място за съществуването на паралелно понятие за „мерки, равностойни на помощ“, които да се подчиняват на режим, различен от този, който се прилага към помощите в по-тесен смисъл.

19. При тези обстоятелства е необходимо искът да се отхвърли като недопустим, тъй като той се основава пряко на член 169 от Договора, а Комисията не е изпълнила предварителния етап на процедурата, предвидена в член 93.

По съдебните разноски

20. Съгласно член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски. Тъй като Комисията е загубила делото, то тя трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът реши:

1) Отхвърля иска като недопустим.

2) Осъжда Комисията да заплати съдебните разноски.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 30 януари 1985 година.